

Ορθή Χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης στην Εκπαίδευση και στην Έρευνα: Σύντομος Οδηγός για Φοιτήτριες/Φοιτητές¹

Βασίλης Παυλόπουλος²

Τμήμα Ψυχολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τι επιτρέπεται:

- **Υποστηρικτική χρήση:** Η τεχνητή νοημοσύνη (TN) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να βοηθήσει σε ακαδημαϊκές διαδικασίες όπως η διαχείριση της βιβλιογραφίας, η δημιουργία ιδεών, η γλωσσική διόρθωση, η μορφοποίηση και η επεξεργασία κειμένου (π.χ. βελτίωση σαφήνειας, ορθογραφικού ελέγχου), η επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων. Ειδικότερα:
- **Βιβλιογραφική ανασκόπηση:** Η TN μπορεί να είναι χρήσιμη στην αναζήτηση δημοσιεύσεων, στη σύννοψη περιεχομένου και στην κριτική ανάλυση της βιβλιογραφίας, πάντα με σχολαστικό προσωπικό έλεγχο των πηγών.
- **Ανάπτυξη του ερευνητικού σχεδιασμού:** Επιτρέπεται η χρήση TN για brainstorming, διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων ή εντοπισμό εννοιών, κυρίως στο αρχικό στάδιο μιας εργασίας, με εύστοχη διαχείριση της πλαισίωσης (context engineering).
- **Γλωσσική υποστήριξη:** Επιτρέπεται η χρήση εργαλείων TN για τη μετάφραση λέξεων, όρων, προτάσεων ή για τη γλωσσική διόρθωση, εφόσον το τελικό κείμενο παραμένει προϊόν του/της συγγραφέα.
- **Συμβουλές στην ανάλυση δεδομένων:** Η TN μπορεί να αξιοποιηθεί για υποδείξεις σχετικά με τη διαχείριση και την ανάλυση ποσοτικών ή ποιοτικών δεδομένων, εφόσον οι σχετικές διαδικασίες είναι κατανοητές και υλοποιούνται με ευθύνη των φοιτητών/φοιτητριών.
- **Αναφορά:** Κάθε χρήση TN πρέπει να δηλώνεται ρητά στον πρόλογο της εργασίας, με σαφή περιγραφή του τρόπου και της έκτασης της χρήσης, καθώς και με κατάλληλη βιβλιογραφική παραπομπή (π.χ. "OpenAI, 2024").
- **Συνεργασία με τον επιβλέποντα/την επιβλέπουσα:** Οποιαδήποτε χρήση της TN σε κάθε στάδιο του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της συγγραφής μιας εργασίας πρέπει να συζητείται και να εγκρίνεται από τον επιβλέποντα καθηγητή/την επιβλέπουσα καθηγήτρια.

Τι απαγορεύεται:

- **Αντιγραφή ή συγγραφή τμημάτων της εργασίας:** Δεν επιτρέπεται η χρήση TN για τη συγγραφή του συνόλου ή αυτούσιων εννοιών μιας εργασίας. Το τελικό κείμενο πρέπει να είναι προϊόν της προσωπικής εργασίας της/του συγγραφέα.
- **Υποκατάσταση της κριτικής σκέψης:** Η TN δεν πρέπει να αντικαθιστά την ανθρώπινη κρίση, τη διαμόρφωση επιχειρημάτων, την ερμηνεία αποτελεσμάτων ή τη διατύπωση συμπερασμάτων. Οι φοιτήτριες/Οι φοιτητές φέρουν την ευθύνη και πρέπει να είναι σε θέση να υποστηρίξουν πειστικά τις επιλογές τους κατά την παρουσίαση και αξιολόγηση της εργασίας τους.

¹ Το κείμενο αυτό δεν συνιστά κανονισμό του Τμήματος Ψυχολογίας του ΕΚΠΑ. Η τήρησή του δεσμεύει τις φοιτήτριες/τους φοιτητές που παρακολουθούν μαθήματα του συγγραφέα ή/και εκπονούν εργασία υπό την εποπτεία του.

² Κατά την προετοιμασία του παρόντος κειμένου χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο τεχνητής νοημοσύνης ChatGPT (έκδοση GPT-4.1) της OpenAI, μέσω της πλατφόρμας [Perplexity](#), για τον εντοπισμό οδηγιών χρήσης TN από διεθνείς οργανισμούς και τη σύννοψη του περιεχομένου τους. Η σύνταξη και ο έλεγχος της ακρίβειας του κειμένου έγιναν από τον συγγραφέα.

- **Απόκρυψη χρήσης:** Η ακατάλληλη χρήση ή/και η μη αναφορά της χρήσης ΤΝ θεωρούνται παραβίαση της ακαδημαϊκής ακεραιότητας και επιφέρουν κυρώσεις. Επιπλέον, συνιστούν επαρκή λόγο για διακοπή της συνεργασίας της φοιτήτριας/του φοιτητή με τον επιβλέποντα καθηγητή/την επιβλέπουσα καθηγήτρια.
- **Αυτόματη παραγωγή βιβλιογραφικών παραπομπών:** Απαγορεύεται η χρήση ΤΝ για τη δημιουργία βιβλιογραφικών αναφορών, καθώς είναι γνωστό ότι πολλά εργαλεία υποφέρουν από «παραισθήσεις» με αποτέλεσμα να δίνουν ανύπαρκτες ή ανακριβείς πηγές. Ο εντοπισμός κατασκευασμένων βιβλιογραφικών αναφορών συνιστά επαρκή λόγο απόρριψης μιας εργασίας από τον επιβλέποντα καθηγητή/την επιβλέπουσα καθηγήτρια.
- **Επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων:** Δεν επιτρέπεται η εισαγωγή προσωπικών ή ευαίσθητων στοιχείων σε εργαλεία ΤΝ που δεν πληρούν τα πρότυπα προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Βασικές Αρχές

- **Διαφάνεια:** Επιβάλλεται να δηλώνεται πάντοτε ρητώς πότε, με ποιους τρόπους και σε ποιο βαθμό χρησιμοποιήθηκε ΤΝ σε μια εργασία.
- **Αυθεντικότητα:** Κάθε εργασία πρέπει να αντανακλά τη σκέψη, την ανάλυση και τη συνεισφορά του/της συγγραφέα, ο οποίος/η οποία αναμένεται ότι είναι σε θέση να τεκμηριώσει επαρκώς το περιεχόμενο του κειμένου που υπογράφει.
- **Υπευθυνότητα:** Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές φέρουν την ευθύνη για την ακρίβεια, την εγκυρότητα και τη δεοντολογικά ορθή χρήση των εργαλείων ΤΝ που αξιοποιούν.

Χρήσιμες Συμβουλές

- Πριν χρησιμοποιήσετε ένα εργαλείο ΤΝ, συμβουλευτείτε την επιβλέπουσα καθηγήτρια/τον επιβλέποντα καθηγητή και τους σχετικούς κανονισμούς του Τμήματός σας.
- Ελέγχετε πάντοτε σχολαστικά την εγκυρότητα και την ακρίβεια των πληροφοριών που παρέχει η ΤΝ. Μη βασίζεστε αποκλειστικά σε αυτές για την τελική διαμόρφωση της εργασίας σας.
- Αξιοποιήστε εργαλεία ανοιχτής πρόσβασης, όπως τα [GPTZero](#) και [Paperpal](#), προκειμένου να ελέγξετε αν τα κείμενά σας έχουν παραχθεί με ΤΝ ή/και αν περιέχουν στοιχεία λογοκλοπής.
- Να ενημερώνεστε τακτικά για τις εξελίξεις στα μοντέλα ΤΝ και τις αντίστοιχες πολιτικές για την ακαδημαϊκή χρήση τους, καθώς πρόκειται για ρευστό και δυναμικά αναπτυσσόμενο πεδίο. Συμβουλευτείτε διεθνείς οδηγούς από έγκυρες πηγές όπως η [Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#), το [European Research Area Forum](#) ή το [European Network for Academic Integrity](#). Αποφύγετε οδηγίες ή «συμβουλές» από άγνωστες ή αναξιόπιστες πηγές.

Τελευταία ενημέρωση: 12 Ιουλίου 2025